

Příprava na vyučování Českého jazyka a literatury s cíli v oblastech OSV a čtenářství

Název učební jednotky (téma)	O lesíku (Procvičování podstatných jmen rodu ženského)
Stručná anotace učební jednotky	V této vyučovací hodině si žáci nejprve přečtou dva texty od Bruno Ferrera o lesíku. Zamyslí se pak nad tvrzeními, které uvádějí, kolik je v textu podstatných jmen rodu ženského, podle jakého vzoru bychom je skloňovali, apod. Označí, které výroky jsou pravdivé a nepravdivé. Dále vymyslí k oběma příběhům jiný nadpis a konec. Zároveň s tím hledají argumenty pro svá vlastní rozhodnutí. Pracují převážně formou skupinové práce.
Nutné předpoklady (Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).	<ul style="list-style-type: none"> • Znalost vzorů podstatných jmen • Znalost pravidel skupinové práce
Časový rozsah učební jednotky	45 minut
Věk žáků (ročník)	5. ročník

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
	Ano						Ano
Vyučovací obor(y)	<p>Český jazyk a literatura</p> <p><i>Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (RVP):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Žák určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu. 						
Dlouhodobé cíle (Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)	<ul style="list-style-type: none"> Žák dokáže vyhledat potřebné informace. Žák dokáže komunikovat v běžných situacích. 						
Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chci v dané učební jednotce naplnit	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> Žák si procvičí dovednost konstruktivní komunikace (když má druhý jiný názor, nereagují jeho popřením, ale pátrám po porozumění). <p>Čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> Žák si uvědomí základní myšlenku textu. Žák se zamyslí, jak jinak by šel nazvat text. Žák promyslí, jak jinak by mohly končit dva příběhy. 						
Cíle učební jednotky	<ul style="list-style-type: none"> Žák zvládá základní příklady syntaktického pravopisu. Žák si procvičí vzory podstatných jmen rodu ženského. 						

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení (Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)	<ul style="list-style-type: none"> • Výroky – správné řešení, kontrola v jednotlivých skupinách • Sebehodnocení skupiny – míra zapojení všech členů ve skupině • Zvládnutí vzorů podstatných jmen
Popis učební jednotky	<p>1. Úvod</p> <p>V úvodu hodiny seznámíme žáky s cíly. Společně s celou třídou zopakujeme vzory podstatných jmen a připomeneme si jejich specifika.</p> <p>Připomeneme si také, že hlavním cílem mezilidské komunikace je co nejlepší vzájemné porozumění a znovu si vysvětlíme, jak se ho dosahuje (např. otázkami či výzvami k rozvedení myšlenky) a také si připomeneme, jaké reakce k porozumění rozhodně nevedenou (popírání, hodnocení výroků druhých).</p> <p>2. Skupinová práce</p> <p>Rozdělíme žáky do skupin po dvou až čtyřech žácích. Vyzveme je, aby si v další práci všímali, kdy použili konstruktivní reakci na něčí názor, se kterým nesouhlasili (ptali se, žádali autora výroku o vysvětlení) a kdy naopak reagovali destruktivně (popřeli, zpochybnili, hodnotili, co řekli).</p> <p>Následuje práce ve skupině: žáci hledají ve dvou textech podstatná jména rodu ženského a určují jejich vzory (Příloha A). Rozhodují, zda jsou výroky platné.</p> <p>Dále žáci vymýšlí nadpis pro oba dané texty a dokončují příběhy.</p> <p>3. Představení úkolů</p> <p>Společně ve skupině si zkontrolujeme zadání a vysvětlíme si, proč to tak je (žáci zdůvodňují své závěry), přečteme si, jaké nadpisy žáci ve skupinách vymysleli a přečteme si doplněné příběhy.</p> <p>4. Závěrečná reflexe</p> <p>V závěrečné reflexi můžeme položit například některé z těchto otázek:</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Připomeňme si znovu vzory podstatných jmen rodu ženského. Čím se liší? ➤ Jaká byla hlavní myšlenka prvního textu? Jaká druhého textu? ➤ Co se Vám líbilo na doplnění příběhů? Proč? ➤ Který nový nadpis se Vám líbil? Z jakého důvodu? ➤ Jak jste postupovali při vymýšlení konců příběhů? ➤ Jaké při skupinové práci zazněly výroky, se kterými jste nesouhlasili nebo Vám „nešly pod nos“? ➤ Jak jste na ně reagovali? CO Vás k těm reakcím vedlo? ➤ Které z těchto reakcí můžeme označit za spíše konstruktivní? Pojďme to zdůvodnit. ➤ A které můžeme označit za spíše destruktivní? Z jakého důvodu? ➤ K čemu vede, když reagujeme na nějaký výrok, se kterým nesouhlasíme pátráním po porozumění? A k čemu vede, když ho zpochybníme nebo popřeme? ➤ Co si z dnešní hodiny odnášíte?
<p>Seznam příloh</p>	<p>Příloha A – Texty s úkoly Příloha B – Řešení</p> <p>FERRERO, Bruno. <i>Další příběhy pro potěchu duše</i>. Praha : Portál, 1997. ISBN 978-80-7367-492-2.</p>
<p>Autor lekce (realizátor učební jednotky), škola</p>	<p>Iva Jehličková ZŠ Chrudim Dr. Malíka 958, 537 01 Chrudim</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Závěrečná sebereflexe učitele
(následuje po odučení učební jednotky)

<p>Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).</p>	<p>—</p>
<p>S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p>—</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p>—</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Text A

Les

Bruno Ferrero

Jeden muž se o dovolené vydal do lesa obklopujícího horskou vesničku. Několik hodin se procházel sem a tam, až se ztratil. Dlouho se pokoušel najít cestu zpátky do vesnice, vyzkoušel všechny cesty, ale žádná nevedla z lesa ven.

Najednou uviděl člověka. Radostně vykřikl: „Bohudíky, že zase vidím lidskou bytost. Mohl byste mi ukázat cestu zpátky do vesnice?“

Ten druhý odpověděl: „Bohužel já jsem se taky ztratil. Ale můžeme si pomoc navzájem.“

Text B

Požár v lesíku

Bruno Ferrero

Jednoho dne vypukl požár v lesíku, který byl častým cílem vycházek. Všichni v panice prchali. V lesíku zůstal jen jeden slepý člověk a jeden, který špatně chodil. Slepec se také rozběhl, ale mířil přímo do ohně.

„Ne, tam ne!“ volal na něj kulhající muž. „Tam je oheň!“

„Tak kudy?“ ptal se slepý.

„Já ti to ukážu,“ odpověděl kulhající muž, „ale nemůžu běžet.“

(Z knihy: FERRERO, Bruno. Další příběhy pro potěchu duše)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Označte výroky, které jsou pravdivé („P“) a výroky, které nejsou pravdivé („N“) a to pro oba texty.

Výroky:	Ne/pravda (pro text A)	Ne/pravda (pro text B)
1. V textu je alespoň pět podstatných jmen rodu mužského.		
2. V textu jsou více než čtyři podstatná jména rodu ženského.		
3. V textu jsou právě dvě podstatná jména rodu ženského, která se skloňují podle vzoru žena.		
4. V textu je minimálně jedno podstatné jméno, které se skloňuje podle vzoru kost.		
5. V textu jsou alespoň dvě podstatná jména rodu ženského, která se skloňují podle vzoru růže.		

Uvedte, ke kterému textu jste přiřadili více pravdivých výroků:

Výrok	Odpověď (Text A či B):
6. Ke kterému textu jste přiřadili více pravdivých výroků?	

Poslední dva úkoly splňte na druhé straně tohoto listu:

Další úkoly:
7. Vymyslete společně jiný nadpis k oběma textům.
8. Vyberte si každý jeden text a zkuste dopsat, jak asi příběh mohl dopadnout (na druhou stranu tohoto zadání).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řešení

Číslo otázky	Text A		Text B	
	platný výrok	neplatný výrok	platný výrok	neplatný výrok
1.		ano	ano	
2.	ano			ano
3.		ano	ano	
4.	ano			ano
5.	ano			ano

	tři platné	dva platné
--	------------	------------

6.	V textu A je více platných výroků.
----	------------------------------------